

Een overtuigende tekst schrijven

Taalhandeling:	Betogen
Schrijftaak:	Een betogende tekst schrijven over gemengd sporten.
Lesdoel:	Leerlingen kunnen de SLAK-strategie voor het schrijven van een overtuigende tekst toepassen.
Nieuwsbegrip- onderwerp:	Vrouwenvoetbal (week 24)

Betogen	ervaarles
	instructieles
	oefenles
	oefenles

De Nieuwsbegrip schrijflessen werken met één handleiding voor A en B. Aanwijzingen voor verschillen tussen A en B en voor werken met zwakke en sterke leerlingen vindt u in de handleiding vetgedrukt en op pagina 5.

Overzicht van de twee lessen

Les 1

0. Leerlingen bedenken (klassikaal) welke sporten ze kennen, waarom sommige sporten gemengd zijn en andere niet. Kan het ook anders? (inhoud verzamelen)
1. Leerlingen bedenken in groepen welke sporten wel of niet gemengd zouden kunnen of moeten. (standpunt en argumenten bepalen)
2. Leerlingen maken in groepjes een tekstschema op basis van de SLAK. (inhoud verzamelen en ordenen)
3. De groepjes verdelen de taken en schrijven samen de eerste versie van de tekst. (schrijven)

Les 2

4. Groepjes lezen hun tekst voor. De teksten worden opgehangen.
5. Met behulp van een slakkenchecklist beoordelen de leerlingen de teksten en geven met een sticker aan welke ze het beste vinden (niet die van de eigen groep). (evalueren)
6. In een klasengesprek wordt besproken waarom leerlingen een bepaalde tekst het beste vinden. (evalueren/ reflecteren)
7. Leerlingen kijken terug op de les en bedenken waar ze op gaan letten als ze weer een overtuigende tekst moeten schrijven (reflecteren)

Handleiding Les 1

Materiaal

- Voor de leerlingen: opdrachtblad en blaadjes voor schrijven van hun tekst.
- Voor les 2 voor de leerlingen: stickertjes.

Vooraf

- Stel groepjes van drie leerlingen samen.

- Ga eventueel van tevoren na in hoeverre de lokale sportverenigingen gemengd sporten in de training of in wedstrijden. Dat kan afwijken van de norm bij olympische sporten, die wij in de les hanteren.

Introductie:

Breng het Nieuwsbegriponderwerp van week 24 ter sprake: vrouwenvoetbal. Bespreek met de leerlingen:

- Welke sporten ken je? Zijn de teams gemengd of niet? Waarom is dat eigenlijk zo? (Leg zo nodig uit wat **gemengd** betekent.)
- Zit je zelf op een sport? Trainen jullie met jongens en meisjes samen, of apart? Hoe is dat bij de wedstrijden?
- Bij korfbal spelen mannen en vrouwen samen in een team, bij voetbal niet. Waarom zou dat zijn? De mensen die de olympische spelen organiseren denken erover om meer sporten te gaan mengen, bijvoorbeeld wielrennen. Bij welke sporten zou dat kunnen en bij welke niet?

Wat ga je schrijven en voor wie?

1. Vertel de leerlingen dat ze in groepjes een tekst schrijven om elkaar te overtuigen. Het gaat over de vraag: voor welke sporten is het goed om gemengd te (gaan) sporten en bij welke niet?
2. Ga na of de leerlingen nog weten welke strategie gebruikt wordt en waar de letters voor staan. (**S**ituatie, **L**aat je mening horen, geef **A**rgumenten, eindig met een **K**lapper van een zin).
3. Geef aan dat in les 2 gekeken wordt welke groep de beste tekst heeft geschreven. Bespreek waarop gelet gaat worden (de slakkenchecklist).

Differentiatie A: In ieder geval letten op overtuigende argumenten en de klapper.

Differentiatie B: Naast overtuigende argumenten en klapper ook goede beschrijving van het soort sporten geven dat gemengd kan of juist niet.

OPDRACHT 1 Voorbereiden: gesprek over gemengd sporten

1. Deel de leerlingen in groepjes van drie in.
2. Leg uit dat elke groep samen gaat bedenken bij welke sporten gemengd sporten beter is en bij welke niet. Je moet voor die mening ook argumenten bedenken: waarom vinden jullie dat?
(Als leerlingen nog een sport willen toevoegen aan de gegeven lijst mag dat.)

Differentiatie: Ondersteun de zwakke schrijvers bij het formuleren van het 'waarom' (de argumenten).

Differentiatie B: Leerlingen denken na over welk soort sporten beter gemengd kunnen zijn of juist niet en waarom (gemeenschappelijke kenmerken).

OPDRACHT 2 Voorbereiden: een schema maken

De groepjes samen een schema te maken aan de hand van de SLAK-strategie. Vraag leerlingen waarom het handig is om een schema te maken (volgorde van de tekst bedenken).

Differentiatie A/B: Geef de leerlingen die nog moeite hebben met het maken van een schema extra instructie. (modelen)

Differentiatie B: Laat leerlingen met meer schrijfervaring of een hoger werk- en denkniveau de sporten clusteren: welk soort sporten kunnen gemengd zijn en welke niet? En zijn daarbinnen nog subgroepen? Waarin verschilt dit soort sporten van het cluster sporten dat niet gemengd is? Laat de leerlingen hierover extra aantekeningen maken in het schema.

OPDRACHT 3 De tekst schrijven

De leerlingen schrijven de tekst in groepjes. Laat ze de taken verdelen.

Vertel de leerlingen dat ze in de volgende les hun tekst gaan voorlezen en dat ze gaan kiezen welk groepje de beste tekst heeft.

Differentiatie A: Laat de leerlingen kiezen: gaan ze een tekst schrijven over welke sporten gemengd moeten zijn of over welke sporten NIET gemengd moeten zijn?

Differentiatie B: De leerlingen schrijven in de tekst over de sporten waarvan ze vinden dat ze wel gemengd moeten zijn EN over de sporten waarvan ze vinden dat ze niet gemengd moeten zijn. Ze geven niet per sport argumenten, maar per groep (gemengd/niet gemengd). Eventueel maken ze daarbinnen nog subgroepen met kenmerken (zie differentiatie B opdracht 2).

Afronding

Laat de leerlingen die op de computer hebben gewerkt hun stukjes uitprinten en opslaan. Laat hen eventueel de geschreven teksten inleveren, of spreek af wie van elke groep de tekst bewaart.

Handleiding Les 2

Materiaal

- De teksten uit les 1
- Voor de leerlingen: opdrachtblad
- Stickers om te beoordelen

Vooraf

- **Nummer de teksten van alle groepjes.**
- Zorg dat er ruimte is om de leerlingteksten op te hangen.

Introductie

Leg uit hoe de tweede les in elkaar zit. Elk groepje leest de eigen tekst voor. De teksten worden opgehangen. Iedereen beoordeelt de teksten van de andere groepen met behulp van een checklist. Je plakt een sticker op de tekst die je het beste vindt, maar je mag niet kiezen voor je eigen tekst.

De teksten voorlezen

Elk groepje leest de eigen tekst voor.

OPDRACHT 4

De teksten beoordelen met de checklist

1. Leg uit dat iedereen de teksten van de andere groepen gaat beoordelen met de checklist. Neem zo nodig de checklist samen door. Geef aan dat teksten op verschillende punten goed kunnen zijn. De een heeft bijvoorbeeld een heel goede inleiding, goed de situatie beschreven. De ander heeft bijvoorbeeld een goed slot, een goede klapper van een zin. Laat leerlingen per onderdeel van de checklist kiezen welke teksten daarin het beste zijn.
2. Laat nu elke leerling een sticker plakken bij de tekst die zij in zijn geheel het beste vinden. Let op: je mag niet stemmen op je eigen tekst. Je moet kunnen uitleggen waarom je die tekst het beste vindt.
Bespreek nu met de klas welke tekst(en) veel stickers hebben gekregen en waarom. Wat is er goed aan die teksten? Is er een tekst die duidelijk de meeste stickers heeft, of is het ongeveer gelijk verdeeld?
Bespreek ook van teksten die minder stickers hebben gekregen wat er goed is aan die teksten.
3. Wat hebben de leerlingen geleerd? Wat maakt een tekst goed? Wat zou je de volgende keer dat je een overtuigende tekst schrijft anders doen?

OPDRACHT 5

Terugkijken op de les

De leerlingen beantwoorden de vragen. Bespreek deze.

Afronding

Bedank de leerlingen voor hun inzet.

Verschillen in de lessen tussen niveau A en B

	B	A
Opdrachtblad	Formulering in groep 7/8-taal	Formulering in groep 5/6-taal
Sporten clusteren	In opdracht 1 is een extra stap toegevoegd waarbij de leerlingen sporten clusteren: welke SOORT sporten kan gemengd.	In opdracht 1 is de extra stap weggelaten. De leerlingen mogen in hun tekst een opsomming geven.
Situatie en mening	De leerlingen geven een mening over de sporten die gemengd zouden moeten zijn EN over de sporten die niet gemengd zouden moeten zijn. Ze clusteren de sporten, zodat het geen opsomming wordt.	De leerlingen kiezen of ze hun mening geven over sporten die gemengd zouden moeten zijn, OF over de sporten die niet gemengd zouden moeten zijn. De leerlingen mogen een opsomming van die sporten geven.
Rubrics	De leerlingen streven naar een tekst met de kwaliteiten van 4.	De leerlingen streven naar een tekst met kwaliteiten van minimaal 2.

Rubrics

Begin: de situatie	4	3	2	1
Is de situatie duidelijk beschreven?	Het is duidelijk over welk onderwerp de tekst gaat.		Het is ongeveer duidelijk over welk onderwerp de tekst gaat.	Het is nog niet duidelijk over welk onderwerp de tekst gaat.

De mening	4	3	2	1
Staat de mening duidelijke in de tekst?	Er staat een duidelijke mening in de tekst en het is duidelijk voor welke groep sporten die mening geldt.	Er staat een duidelijke mening in de tekst, maar het is nog niet helemaal duidelijk voor welke groep sporten die mening geldt. Er zijn wel voorbeelden van sporten genoemd.	Er staat een mening in de tekst, maar die is nog niet helemaal duidelijk.	Er staat geen mening in de tekst.

Argumenten	4	3	2	1
Worden er goede argumenten gegeven?	Alle argumenten zijn overtuigend en duidelijk.	De meeste argumenten zijn overtuigend en duidelijk.	Een enkel argument is overtuigend en duidelijk.	Geen enkel argument is overtuigend of duidelijk.

slot	4	3	2	1
------	---	---	---	---

Heeft de tekst een klapper van een laatste zin?	De tekst heeft een laatste zin waarvan de lezer denkt: 'Die zin is goed bedacht!'	De tekst heeft een laatste zin waarvan de lezer denkt: 'best een mooie zin.'	De tekst heeft een duidelijke laatste zin maar de lezer vindt die zin helemaal niet bijzonder.	De tekst heeft geen duidelijke laatste zin.
--	---	--	--	---

De samenhang	4	3	2	1
Is de tekst goed opgebouwd	De tekst is goed opgebouwd. De lezer kan het helemaal volgen.	De tekst is goed opgebouwd, maar er zit nog een stukje in dat niet helemaal logisch is voor de lezer.	De tekst is moeilijk te volgen maar wel te begrijpen.	De tekst is niet goed te volgen.

Niveaus bij Nieuwsbegrip Schrijven

Verschillen tussen leerlingen kunnen op het gebied van schrijfvaardigheid groot zijn. In de Nieuwsbegrip schrijflessen gaan we hier op de volgende manieren mee om:

- Niveau A en B hebben **verschillende opdrachtbladen**. De instructies zijn op niveau A eenvoudiger geformuleerd en opdrachten kunnen eenvoudiger zijn.
- A en B hebben **dezelfde handleiding**. De schrijftaak en de lesopbouw is op beide niveaus hetzelfde. Soms geeft de handleiding aan wat het verschil is tussen A en B.
- Aan leerlingen uit groep 5-6 stelt u **andere eisen** dan aan leerlingen in groep 7-8 waar het gaat om de kwaliteit van hun tekst. Deze eisen vindt u terug in de rubrics: niveau A presteert op A1 en A2, B presteert op B1 en B2. Rubrics zijn opgenomen in instructie- en oefenlessen, niet in ervaarlessen.
- In de handleiding vindt u eveneens **extra aanwijzingen voor zowel snelle als langzame leerlingen**. Dit zijn aanwijzingen die voornamelijk betrekking hebben op meer of minder ondersteuning. Voorbeelden zijn een extra stukje schrijven voor snelle leerlingen en werken aan de instructietafel voor langzamere leerlingen.